

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਗੌਕਲ ਚੰਦ ਸਿੱਤਲ ਅਤੇ ਕੇ.ਐਸ ਭੱਲਾ ਜੇ.ਜੇ.

ਗੁਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ।- ਜਵਾਬਦੇਹ।

1987 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 850

28 ਸਤੰਬਰ 1988

ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ (1949 ਦਾ III) -ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (hh) ਅਤੇ 13 -A - ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ - ਅਜਿਹਾ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ - ਕੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰੱਖੀ ਗਈ, ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਸਾਲ 1980 ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਕਤੂਬਰ, 1976 ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੇਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ, ਆਰਡਰ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 1 ਅਤੇ 2)

18 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸ੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਅਰੋੜਾ, ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਿਤੀ 15 ਜਨਵਰੀ, 1987 ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਥਾਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਦਾਅਵਾ।— ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੈ।

ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ।— ਲੋਅਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ।

ਏ.ਐਸ. ਚੀਮਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ।

ਐਚ.ਐਲ ਸਰੀਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਸ਼ੀਸ਼ ਹਾਂਡਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ILR ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

ਨਿਰਣਾ

ਕੇ.ਐਸ ਭੱਲਾ, ਜੇ.

(1) ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਰੈਂਟ ਰਿਸਟ੍ਰਿਕ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਖੇਪ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਸਿਵਲ ਸਿਵਲ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਇਹਾਸੀ ਬੋਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। *tion* ਐਕਟ, 1949 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। *ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ*, (1) ਅਤੇ *ਰੈਸਲਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਟੀ.ਐਨ. ਸੂਦ* (2) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਖਾਸ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਹੋਣਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ / ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ 'ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਲਈ। *ਡਾ. ਡੀ. ਐੱਨ. ਮਲਹੋਤਰਾ* ਵੀ। *ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ* (3) ਵਿਚ, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1987 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਅਰਜ਼ੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਸਾਲ 1980 ਵਿਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਅਕਤੂਬਰ, 1976 ਵਿਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰੈਫਰਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਾਅਦ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਨਾਰਾਜ਼, — *ਡਾ. ਡੀ. ਐੱਨ. ਮਲਹੋਤਰਾ* ਬਨਾਮ *ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ* (4), ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ: —

“ਉੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13-ਏ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਨੂੰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 (ਐੱਚ. .) ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ. ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ 1965 ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਘਰ ਸੀ।

- (1) 1986 (2) PLR 666.
- (2) 1987(1) PLR 326.
- (3) 1987(1) PLR 521।

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼ ਲੀਡਰ ਇੰਜੀ. ਵਰਕਸ, ਜਲੰਧਰ (ਜੀ. ਸੀ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.)

1968 ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਿਓ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਉਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਡਿਸਚਾਰਜ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ **ਸੈਕਸ਼ਨ 13-ਏ** ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ।

ਇਸੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਵਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੱਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

- (2) ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ
- (4) 1988(1) SC Cases 656.

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੀ.ਸੀ.ਜੀ

ਗੌਕਲ ਚੰਦ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਐਸ. ਐਸ. ਸੋਢੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ. ਜੇ.

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਲੰਧਰ, -
ਬਿਨੈਕਾਰ।

ਬਨਾਮ

ਮੈਸਰਜ਼ ਲੀਡਰ ਇੰਜੀ. ਵਰਕਸ, ਜਲੰਧਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1982 ਦਾ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਸੰਦਰਭ ਨੰ. 45

ਮਿਤੀ 23 ਫਰਵਰੀ, 1989

ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XLIII)- ਧਾਰਾ 154, 214, 244(1), '244(1A)-
ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਐਡਵਾਂਸ ਟੈਕਸ ਜ਼ਮੂ-ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਾਧੂ
ਰਕਮ — ਕੀ^-ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ .

ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਡਵਾਂਸ ਟੈਕਸ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਗੁਆ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਈ ਗਈ ਟੈਕਸ ਦੇਣਦਾਰੀ ਲਈ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 214 ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਐਡਵਾਂਸ ਟੈਕਸ ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ